

01. परा-अयते भवति -

(1) परायते	(2) पलायते
(3) पारायते	(4) पर्यावर्तते

02. मीमांसादर्शनस्य प्रणेताऽस्ति -

(1) सायणाचार्यः	(2) जैमिनिः
(3) माधवाचार्यः	(4) गौतमः

03. पुराणानां कर्ताऽस्ति -

(1) व्यासः	(2) सूतः
(3) शुकदेवः	(4) शौनकः

04. योगसूत्रस्य प्रथमं सूत्रं वर्तते -

(1) अथातो योगजिज्ञासा	(2) अथातो योगः
(3) अथ योगं व्याख्यास्यामः	(4) अथयोगानुशासनम्

05. गोपथब्राह्मणं संबद्धं वर्तते-

(1) ऋग्वेदेन	(2) यजुर्वेदेन
(3) सामवेदेन	(4) अथर्ववेदेन

06. सांख्यमतानुसारं पुरुषो वर्तते -

(1) त्रिगुणात्मकः	(2) चेतनः
(3) प्रधानः	(4) अव्यक्तः

07. विवाहस्य भेदा भवन्ति -

(1) 4	(2) 6	(3) 8	(4) 10

08. आगमशास्त्रमतेन जगतः स्वरूपं विद्यते -

(1) विवर्तः	(2) सत्यम्
(3) मिथ्या	(4) शून्यम्

09. स्याद्वादः सिद्धान्तोस्ति -

(1) आगमशास्त्रस्य	(2) न्यायशास्त्रस्य
(3) जैनशास्त्रस्य	(4) सांख्यशास्त्रस्य

10. मीमांसा पदस्य लक्ष्यार्थः -

(1) जिज्ञासा	(2) न्यायः
(3) विचारः	(4) ऊहनम्

11. न्यायमतेन पदार्था भवन्ति-

(1) सप्त	(2) अष्ट	(3) एकादश	(4) षोडश

12. वैशेषिकमतेन पदार्था भवन्ति-

- (1) पञ्च (2) सप्त (3) नव (4) षोडश

13. समवायिकारणं भवति-

- (1) गुणः (2) कर्म (3) सामान्यम् (4) द्रव्यम्

14. जातिवाधका भवन्ति-

- (1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) नव

15. सामान्यं भवति-

- (1) द्विविधम् (2) पञ्चविधम् (3) षड्विधम् (4) सप्तविधम्

16. समवायो भवति-

- (1) एकः (2) द्वौ (3) त्रयः (4) पञ्च

17. अभावो भवति-

- (1) एकविधः (2) त्रिविधः (3) चतुर्विधः (4) पञ्चविधः

18. कारणं भवति-

- (1) द्विविधम् (2) त्रिविधम् (3) चतुर्विधम् (4) पञ्चविधम्

19. गन्धसमवायिकारणं भवति-

- (1) जलम् (2) तेजः (3) पृथिवी (4) वायुः

20. ज्ञेत्वादिकं साधभ्यं भवति-

- (1) द्वयोः (2) चतुर्णाम् (3) पञ्चानाम् (4) सप्तानाम्

21. भावा भवन्ति-

- (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) सप्त

22. समवायिनो भवन्ति-

- (1) त्रयः (2) पञ्च (3) षट् (4) सप्त

23. सत्तावन्तो भवन्ति-

- (1) त्रयः (2) सप्त (3) नव (4) दश

24. अन्यथासिद्धा भवन्ति-

- (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) सप्त

25. असमवायिकारणं भवति-

- (1) द्रव्यम् (2) गुणः (3) सामान्यम् (4) विशेषः

26. क्षित्वादीनां द्रव्यत्वं गुणयोगित्वं च भवति-

- (1) पञ्चानाम् (2) सप्तानाम् (3) नवानाम् (4) एकादशानाम्

27. द्रव्यारम्भः स्यात्-

- (1) त्रिषु (2) चतुर्षु (3) पञ्चसु (4) सप्तसु

28. न्यायमतेन अवयवा भवन्ति-

- (1) त्रयः (2) चत्वार (3) पञ्च (4) सप्त

29. न्यायमतेन प्रमाणं भवति-

- (1) एकविधम् (2) द्विविधम् (3) त्रिविधम् (4) चतुर्विधम्

30. हेत्वाभासा भवन्ति-

- (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) सप्त

31. प्रमेयं भवति-

- (1) पञ्चविधम् (2) सप्तविधम् (3) नवविधम् (4) द्वादशविधम्

32. आत्मनो लिङ्गं भवति-

- (1) एकविधम् (2) द्विविधम् (3) पञ्चविधम् (4) षड्विधम्

33. नैमित्तिकद्रवत्वसाधर्म्यं भवति-
 (1) पृथिव्याः (2) जलस्य (3) वायोः (4) आकाशस्य
34. सांसिद्धिकद्रवत्वसाधर्म्यं भवति-
 (1) तेजसः (2) पृथिव्याः (3) जलस्य (4) वायोः
35. चेष्टेन्द्रियाश्रयो भवति-
 (1) चक्षुः (2) आत्मा (3) शरीरम् (4) जिह्वा
36. पृथिव्यां रसो भवति-
 (1) द्विविधः (2) त्रिविधः (3) चतुर्विधः (4) षड्विधः
37. कथा भवति-
 (1) एकधा (2) द्विधा (3) त्रिधा (4) पञ्चधा
38. साहचर्यनियमो भवति-
 (1) प्रत्यक्षम् (2) इन्द्रियम् (3) अनुमानम् (4) व्याप्तिः
39. साध्याभाववद्वृत्तित्वं भवति-
 (1) व्याप्तित्वम् (2) संशयत्वम् (3) व्यभिचारत्वम् (4) उपमानत्वम्

40. साध्याभाववान् पक्षो भवति-

- (1) असिद्धः   (2) विरुद्धः   (3) सप्रतिपक्षः   (4) बाधः

Short Answer Questions**लघु उत्तरीय प्रश्न**

Note: Attempt any **five** questions. Write answer in **150-200** words. Each question carries **16** marks. Answer each question on separate page, after writing Question Number.

किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक का उत्तर **150-200** शब्दों में दीजिए। प्रत्येक प्रश्न **16** अंकों का है। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर अलग पृष्ठ पर प्रश्न संख्या लिखकर शुरू करें।

01. असत्कार्यवादं प्रतिपादयत ।
02. ईश्वरं साधयत ।
03. परार्थानुमानं स्पष्टयत ।
04. हेत्वाभासान् विवेचयत ।
05. अपवर्गं स्पष्टयत ।
06. सभेदं प्रमेयं व्याख्यात ।
07. पिठरपाकवादं प्रतिपादयत ।
08. पूर्वपक्षव्याप्तिं निरूपयत ।

09. सिद्धान्तव्याप्तिं निरूपयत ।

10. प्रत्यक्षलक्षणं निरूपयत ।